

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

23 דצמבר 2012

ע"מ 11-03-54773 עטיאס נ' מס הכנסה עפולה פקיד שומה

1

בפני כב' סגן הנשיא אברהם אברהם

אריה עטיאס

המערער

נגד

מס הכנסה עפולה פקיד שומה

המשיב

2

3

פסק דין

4

5

המחלוקת

1. המערער חי עם בת זוגו משך כעשרים שנה, בלא שהשניים נישאו. לבני הזוג שני ילדים, אותם הם מגדלים יחדיו.
2. בשנות המס שבערעור (2005-2009) דרש המערער נקודת זיכוי על פי ס"ק 40(ב)1 לפקודת מס הכנסה [נוסח משולב] (להלן – הפקודה), בטענה כי הוא הורה במשפחה חד הורית, ונקודת זיכוי על פי ס"ק 40(א) לפקודה, עבור כל אחד מילדיו.
3. ככל הנוגע לדרישה על פי ס"ק 40(א) לפקודה הפנה המשיב את המערער למוסד לביטוח הלאומי, שהרי הדרישה אינה לנקודת זיכוי כי אם לנקודות קיצבה, שתשלומה נעשה על ידי המל"ל. ואמנם, עיון בס"ק 40(א) לפקודה מעלה, כי עניין לנו ב"תשלום נקודות הקיצבה", וזה "ייעשה בידי המוסד לביטוח לאומי לפי חוק הביטוח הלאומי". על המערער להפנות, אפוא, את דרישתו למל"ל, ולא למשיב. בחלק זה של הערעור לא אעסוק עוד, והוא נדחה.
4. ככל הנוגע לנקודת הזיכוי על פי ס"ק 40(ב)1 לפקודה דחה המשיב את דרישת המערער הואיל ומשפחתו אינה חד הורית כי אם דו הורית, שכן הוא וזוגתו מגדלים את ילדיהם יחדיו באותו בית, באותו משק בית משותף. העובדה שהשניים לא נישאו אינה משנה מן העובדה, כי במשפחה המדוברת שני הורים, קרי המערער וזוגתו, אף שהשניים לא נישאו זל"ז.
5. המערער הוסיף עוד, כי השומה לשנת 2005 ניתנה לאחר שחלפה תקופת ההתיישנות. בסיכום טענותיו הסכים המשיב לוותר על השומה לשנה זו, על מנת למקד את הדיון בטענות הנוגעות לנקודת הזיכוי למשפחה חד הורית. ככל שהערעור מכוון לשומה לשנת 2005 הוא מתקבל, אפוא, משום טענת ההתיישנות.

24

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

23 דצמבר 2012

ע"מ 11-03-54773 עטיאס נ' מס הכנסה עפולה פקיד שומה

- 1 דיין
- 2 6. ס"ק 40(ב1) לפקודה קובע בזו הלשון:
- 3 "בחישוב המס של יחיד תושב ישראל שהוא הורה במשפחה חד-הורית
- 4 שהיו לו ילדים שבשנת המס טרם מלאו להם תשע-עשרה שנה
- 5 ושכלכלתם היתה עליו, אך אינו זכאי לנקודת זיכוי לפי סעיף 37, יבואו
- 6 בחשבון בנוסף לנקודת הקיצבה לפי סעיף קטן (א), בשל ילדיו כאמור
- 7 הנמצאים אצלו, 1/2 נקודת זיכוי בשל כל ילד, בשנת לידתו ובשנת בגרותו,
- 8 שתי נקודות זיכוי בשל כל ילד החל בשנת המס שלאחר שנת לידתו ועד
- 9 לשנת המס שבה מלאו לו חמש שנים, ונקודת זיכוי אחת בשל כל ילד החל
- 10 בשנת המס שבה מלאו לו שש שנים ועד לשנת המס שקדמה לשנת
- 11 בגרותו";
- 12 7. המחלוקת בין בעלי הדין נתונה בשאלה, האם יש לראות את המערער כ"הורה במשפחה חד
- 13 הורית". ההבדל במסקנותיהם ביחס למשמעותן של המלים נובע מפרשנות שונה שכל אחד מהם
- 14 מציע.
- 15 8. נקודת המוצא בפרשנותה של הוראת חוק היא בלשונה (ראו לדוגמה ע"א 165/82 **קיבוץ**
- 16 **חצור נ' פקיד שומה רחובות**, פ"ד לט(2) 70 (1985)). המערער מבקש לשכנע, כי לשון החוק מוליכה
- 17 למסקנה, כי יש לראותו כ"רווק", כיוון שלא התחתן עם בת זוגו, ואם הוא רווק, הרי שיש לראותו
- 18 כ"הורה במשפחה חד הורית". הוא סומך את טענתו על הגדרת "בני זוג" שבסעיף 1 לפקודה,
- 19 המחייבת נישואין על מנת שייראו "בני זוג" לצורך הפקודה.
- 20 9. עמדה זו של המערער אינני מקבל. הוראת ס"ק 40(ב1) לפקודה אינה מכוונת לזוגיות כי
- 21 אם להורות. היא מבקשת ליתן נקודות זיכוי להורה במשפחה חד הורית, ולא למי שאיננו נשוי כדת
- 22 וכד'. משפחת המערער איננה חד הורית, כיוון שיש בה שני הורים, המערער וזוגתו. כיוון שכך אין
- 23 הוא "הורה במשפחה חד הורית" כלשון הוראת החוק.
- 24 10. גם פרשנות תכליתית של הוראת החוק אינה מצדדת בעמדת המערער. בהוראת החוק בה
- 25 עסקינן ביקש המחוקק להיטיב עם מי שמגדל את ילדיו לבדו, ולא עם מי שמגדל את ילדיו יחד עם
- 26 בת/בן זוג. על התכלית שאותה ביקש המחוקק להגשים ניתן ללמוד מדברי ההסבר להצעת החוק,
- 27 שתיקנה את הסעיף המדובר (הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 66), התשמ"ד-1984, ה"ח
- 28 התשמ"ד, 276), שם נאמר:
- 29 "מחקרים שנערכו בשנים האחרונות מצביעים על עליה ניכרת במספר
- 30 המשפחות החד הוריות בישראל...
- 31 הבעיה הכלכלית היא החמורה מבין הבעיות שאיתן נאלצות משפחות חד
- 32 הוריות להתמודד. יש להדגיש כי גם כאשר העומד בראש המשפחה החד-

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

23 דצמבר 2012

ע"מ 11-03-54773 עטיאס נ' מס הכנסה עפולה פקיד שומה

- 1 הורית יוצא לעבודה מחוץ למשק ביתו, יש לו קשיים ניכרים בבואו לעבוד
2 במשרה מלאה ולהבטיח לעצמו הכנסה גבוהה, וזאת בשל כפל התפקיד
3 שעליו למלא והצורך שלו להימצא זמן רב יותר עם ילדיו.
- 4 כדי להקל עם ראשי משפחות אלה וכביטוי להתחשבות בנטל הכפול
5 המוטל עליהם, מוצע לתת להם עוד נקודת זיכוי בחישוב מס הכנסה,
6 בנוסף לנקודות הזיכוי שהם זכאים להן בשל הילדים לפי החוק הקיים."
- 7 11. פועל יוצא מלוגיקה זו תוקן ס"ק 40(ב)1 לפקודה (בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס'
8 63), התשמ"ד-1984), ונוספה לו לראשונה הטבה להורה במשפחה חד הורית (הסעיף תוקן פעמים
9 אחדות אחר כך, בלא שנשתנה דבר באשר למשמעות המלים "הורה במשפחה חד הורית").
- 10 12. מן המקובץ אנו באים כדי כך, שעל רקע הקושי בפניו עומד הורה במשפחה חד הורית
11 להשתלב במעגל העבודה, בשל הקושי שבגידול ילדיו לבדו, ביקש המחוקק, בתקנו את ס"ק 40(ב)1
12 לפקודה, להיטיב עמו בהענקת הטבה, שתמריצו לצאת לעבודה, בדמות נקודות זיכוי.
- 13 13. מכאן אנו שבים לענייננו, משמע למשפחה בה שני הורים, המגדלים את ילדיהם יחדיו.
14 ראינו, כי הוראת החוק נוקטת לשון הורות ולא זוגיות (שלפי הפקודה משמעה נישואין), ולפי פשוטה
15 של לשון זו, משפחה בה שני הורים אינה משפחה חד הורית, וממילא אין המערער עשוי להיחשב
16 הורה במשפחה חד הורית. לבד מלשונה של הוראת החוק, גם כוונת המחוקק לא היתה להיטיב עם
17 משפחה שבה שני ההורים מגדלים יחדיו את ילדיהם. משפחה שכזו אינה סובלת מן הקשיים בהם
18 עומד מי שמגדל את ילדיו בגפו. העובדה, כי ההורים (המערער וזוגתו) אינם נשואים אינה מכבירה
19 בקושי שבגידול ילדיהם, בהשוואה לבני זוג שבחרו להינשא. על כן אין כל טעם ראוי ליתן להם
20 הטבה, שאינה ניתנת לבני זוג נשואים.
- 21 14. סוף דבר, כהורה במשפחה בה שני הורים אין המערער זכאי לנקודות הזיכוי שבסעיף
22 40(ב)1 לפקודה.
- 23 15. הערער נדחה, אפוא, להוציא החלק שעניינו שומת שנת המס 2005, המתקבל לפי הסכמת
24 המשיב. המערער ישא בשכר טרחת עורכי דין של המשיב בסך של 10,000 ₪.

25

26

ניתן היום, י' טבת תשע"ג, 23 דצמבר 2012, בהעדר הצדדים.

27

אברהם אברהם, סגן נשיא

28

29

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

23 דצמבר 2012

ע"מ 11-03-54773-עטיאס נ' מס הכנסה עפולה פקיד שומה

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5